

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 080652 17 Gž
Brčko, 27.02.2018. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Klaić Ilje, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Nedić Srđana, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I. L. iz G., P. L. iz U., I. B. iz U. i D. L. iz U., svi zastupani po punomoćniku M. M., advokatu iz B., protiv tuženog B.D. BiH zastupanog po Pravobranilaštvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi nalaganja vps 180.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 080652 14 P od 20.09.2017. godine (ispravljena rješenjem prvostepenog suda broj 96 o P 080652 14 P od 31.10.2017. godine), na sjednici vijeća održanoj dana 27.02.2018. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužitelja I. L., P. L., I. B. i D. L se ODBIJA i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 080652 14 P od 20.09.2017. godine (ispravljena rješenjem prvostepenog suda broj 96 o P 080652 14 P od 31.10.2017. godine), POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom, odlučeno je na slijedeći način

I. TUŽBENI ZAHTJEV KOJI GLASI:

1., „OBAVEZUJE SE tuženi B.D. BiH da tužiteljima preda u posjed zemljišne parcele i to: tužitelju I. L. površinu zemljišta od 238 m², koja je označena kao dio k.č. br. ... zv. B. stambena zgrada od 107 m², dvorište od 500 m², njiva 6. klase od 1688 m² i voćnjak 4. klase od 1505 m², upisana u zk. ul. br. ... k.o. U. – Bu., tužitelju P. L.

površinu zemljišta od 245 m², koja je označena kao dio k.č. br. ... zv. B. njiva 6. klase od 3145 m², upisana u zk. ul. br. 48 k.o. U. – Bu. i tužiteljima I. B., D. L. i I. L. površinu zemljišta od 18 m², označenu kao dio k.č. br. ... zv. B. nekategorisani put, ukupne površine od 281 m², upisanu u zk. ul. ... k.o. U. – Bu., a sve kako je to prikazano na skici lica mjesta od 09.05.2016. godine vještaka geodetske struke D. J., te da sa istog zemljišta ukloni asfaltni put i isto vrati u stanje u kome je bilo prije bespravne gradnje, sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

2.TUŽENI SE može osloboditi prethodne obaveze isplatom tužiocima ukupnog iznosa od 120.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom računajući od dana donošenja presude 20.09.2017.godine, pa do dana isplate (facultas alternativa).

3.OBAVEZUJE SE tuženi da tužiteljima, na ime naknade materijalne štete zbog bespravnog zauzeća predmetnog zemljišta, isplati ukupni iznos od 4.727,80 KM sa zakonskom zateznom kamatom, računajući od dana donošenja presude pa do isplate, pod prijetnjom prinudnog izvršenja“.

ODBIJA SE, U CIJELOSTI, KAO NEOSNOVAN.

II. OBAVEZUJU SE tužitelji da tuženom solidarno isplate troškove parničnog postupka u iznosu od 9.924,00 KM, sve u roku od 30 dana po pravomoćnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Navedenu presudu žalbom pobijaju tužitelji zbog povrede odredaba parničnog postupka, nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog propisa i predlažu da se žalba uvaži i prvostepena presuda preinači „tako što će u cjelosti usvojiti tužbeni zahtjev tužilaca i tuženom naložiti da tužiocima nadoknadi troškove parničnog postupka ili da se prvostepena presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak“.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitaio u smislu odredbe člana 330 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14) ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga.

Zahtjev u ovom sporu tužitelji su u konačnici odredili podneskom od 09.08.2017. godine (o kom zahtjevu je prvostepeni

sud i odlučio presudom koju je donio 29.09.2017. godine) a zasnovali su ga na činjeničnim navodima da je tuženi bio 2004. godine investitor izgradnje puta u U. u naselju L. – S., da je dio puta izgrađen na dijelu parcela tužitelja, da za izgradnju dijela puta na parcelama tužitelja oni nisu dali odobrenje odnosno nisu dali saglasnost, da je izgradnjom puta tuženi tužiteljima oduzeo posjed na dijelu njihovih nekretnina, pa kod takvog stanja stvari traže predaju nekretnina koje su izgradnjom puta zauzete (sve kako je prikazano na skici lica mjesta koju je sačinio vještak geodetske struke D. J. 09.05.2016. godine) sa kojih „da se ukloni asfaltni put i zemljište vrati u stanje prije bespravne izgradnje puta,“ s tim da se tuženi ove obaveze može osloboditi ako tužiteljima plati iznos od 120.000,00 KM (sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate) i traže da im tuženi isplati i iznos od 4.727,80 KM (sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate) na ime materijalne štete, zbog bespravnog zauzeća zemljišta.

Kako proizlazi iz obrazloženja pobijane presude prvostepeni sud je zahtjev tužitelja odbio, kod utvrđenih činjenica u postupku

da su tužitelji (prema zemljišno knjižnim podacima) vlasnici predmetnih nekretnina (nekretnina koje su navedene u podnesku tužitelja od 24.10.2017. godine),

da je do zauzeća predmetnih nekretnina došlo izgradnjom puta (kao dobra u opštoj upotrebi) u naselju L. – S. (na području mjesne zajednice U.) 2004. godine, čiji je investitor tuženi

„a kod toga da je nakon izgradnje puta izgrađeni putni dio postao, s obzirom na trajni karakter i fizičku povezanost, sastavni dio (pripadak) cijele putne komunikacije koja je vlasništvo B.D. BiH i da je nesumnjivo obim i vrijednost ulaganja B.D. BiH u taj dio putne mreže daleko veća u odnosu na vrijednost spornog zemljišta prvostepeni sud je našao da je onda prirastanje spornog zemljišta putnoj komunikaciji vodilo sticanju vlasništva tuženog nad predmetnim zemljištem tužitelja po sili zakona, a prema odredbi člana 25 stav 3 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pa je zahtjev tužitelja za predaju u posjed predmetnih nekretnina neosnovan i nadalje je našao da, kod takvog stanja stvari, usvajanju „*facultas alternative*“ nema mjesta jer ona i nema karakter tužbenog zahtjeva već je materijalno pravna izjava volje koja vodi tome da će sud, ako usvoji tužbeni zahtjev, u presudi izreći da se tuženi može osloboditi davanja stvari ako plati određeni novčani iznos („plaćanje novčanog iznosa je pravo tuženog“).

Zahtjev za naknadu materijalne štete, zbog bespravnog tuženikovog držanja u posjedu spornog zemljišta, tužitelji su odredili na iznos od 4.727,80 KM, koji iznos je visina cijene zakupa spornog zemljišta („a nisu tražili naknadu protivvrijednosti za faktički izuzete nekretnine“) a prvostepeni sud je ovaj zahtjev odbio jer između stranaka odnos zakupa nije postojao, niti se radi o verzijском osnovu s obzirom da tuženi sticanjem vlasništva po sili zakona na spornom zemljištu 2004. godine, ima pravni osnov za korištenje spornog zemljišta.

Odluku da tužitelji solidarno tuženom isplate troškove parničnog postupka u iznosu od 9.924,00 KM, prvostepeni sud je zasnovao na odredbi člana 119 stav 1, u vezi sa članom 116 i članom 129 stav 1 i 2 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Tužitelji u žalbi kojom pobijaju prvostepenu presudu tvrde da je sud povrijedio član 8 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer dokaze provedene u postupku nije cijenio kako to ova odredba nalaže i da je povrijedio član 300 istog zakona jer nije dao valjane razloge pa presuda „ne sadrži sve što je propisano ovim članom“.

Ovaj sud nalazi da prvostepena presuda nije donesena povredom odredaba parničnog postupka na koje ukazuju tužitelji, jer je prvostepeni sud dokaze provedene u postupku cijenio kako to nalaže odredba člana 8 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i u obrazloženju presude navedeni su razlozi za odluku koju je, u pogledu zahtjeva tužitelja, donio a jesu li izneseni razlozi relevantni i dovoljni za primjenu odredbe materijalnog prava na koju se sud pozvao to može biti predmetom ocjene sa aspekta ocjene osnovanosti žalbenog razloga pogrešne primjene materijalnog prava, kojim tužitelji takođe pobijaju prvostepenu presudu.

Kada obrazlaže žalbene razloge „nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog propisa“ tužitelji ukazuju da je odluka prvostepenog suda nezakonita kod utvrđenih činjenica u postupku „da tužioci jesu nedvojbeno vlasnici predmetnih nekretnina i da sporne nekretnine u posjedu nesporno drži tuženi“, pa nije bilo mjesta odbijanju tužbenog zahtjeva tužitelja iz njihove vlasničke tužbe, koju su podnijeli u skladu sa članom 41 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Po ocjeni ovoga suda tužitelji navodima žalbe nisu doveli u pitanje zakonitost prvostepene presude.

Naime, pretpostavke da se tužbenom zahtjevu tužitelja udovolji po odredbi člana 41 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine su da tužitelji u ovom sporu dokažu da su vlasnici nekretnina čiju predaju u posjed traže odnosno čiji povrat tužbom zahtjevaju i da tuženi predmetne nekretnine drži u posjedu, odnosno drži u faktičkoj vlasti.

Tuženi se zahtjevu tužitelja (kako su ga u konačnici odredili) usprotivio tvrdnjom da su njihove nekretnine izgradnjom puta u U. u naselju L. – S. postale sastavni dio puta (dio dobra u opštoj upotrebi) i proveo je u postupku dokaze iz kojih je utvrđeno da je predmetni put (čiji je investitor tuženi) izgrađen 2004. godine, da je put izgrađen i na dijelu nekretnina koje su vlasništvo tužitelja pa je prvostepeni sud zaključio da su na taj način nekretnine tužitelja spojene sa nekretninom (zemljištem) u vlasništvu tuženog i da je tuženi, kao vlasnik vrijednije stvari – nekretnine, stekao po zakonu pravo vlasništva (prema odredbi člana 25 stav 3 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine) i na njihovim nekretninama koje su zahvaćene izgradnjom puta jer su „znatnom investicijom tuženog, nekretnine tužitelja izgubile svoju samostalnost i pretvorile su se u novu stvar koja je izvan prometa“. Slijedom iznesenog navod obrazloženja u prvostepenoj presudi „da tužitelji jesu nedvojbeno vlasnici predmetnih nekretnina“ ne dovodi u pitanje zakonitost prvostepene presude jer oni jesu upisani vlasnici predmetnih nekretnina, ali njihovom zahtjevu nema mjesta kod činjenice da je pravo vlasništva na predmetnim nekretninama, u okolnostima konkretnog slučaja, stekao tuženi po samom zakonu (dokazao je tuženi da je poslije tužitelja stekao pravo vlasništva na tražene stvari, što ukida zahtjev tužitelja jer nema prve pretpostavke za njihov zahtjev po članu 41 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim Brčko distrikta Bosne i Hercegovine).

Navodi žalbe tužitelja „da je put građen bez odobrenja za građenje i bez provođenja odgovarajućih radnji na terenu (geodetskih mjerenja u cilju ustanovljenja granice) i da je tuženi priznao svoju nesavjesnost i pokrenuo proceduru za njenu ispravku“ ne dovode u sumnju zakonitost odluke prvostepenog suda. Tužitelji su, naime, na ovo mogli ukazati nadležnim organima u toku priprema za izgradnju i izgradnje puta i kao vlasnici tražiti zaštitu u pogledu svojih nekretnina a kada to nisu učinili (sudu nisu pružili dokaze o tome) zaštitu svojih prava su mogli zatražiti pred sudom, odnosno mogli su

zbog faktički izvršene eksproprijacije njihovih nekretnina radi izgradnje puta (ako se nisu saglasili da daju dio svojih nekretnina za izgradnju puta, kao njihov doprinos izgradnji potrebne putne mreže) tražiti da im se naknada odredi u sudskom postupku (parničnom postupku) u visini tržišne vrijednosti, zbog oduzimanja njihove imovine. Ovo stoga što u slučajevima kada javna vlast vrši (ili dozvoljava) izgradnju objekta od javnog interesa na zemljištu koje nije formalno ekspropisano, time se ugrožavaju i povrijeđuju subjektivna prava fizičkih (ili pravnih) lica na nekretninama odnosno u ovom slučaju povrijeđuje pravo vlasništva tužitelja koje je Ustavom BiH, Statutom Brčko distrikta BiH, Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta BiH i Protokolom broj 1 uz Evropsku konvenciju zaštićena vrijednost, kada se naknada ranijim vlasnicima određuje u skladu sa odredbama Zakona o eksproprijaciji i zahtjev za određivanje novčane naknade ne zastarijeva (i stav Panela za ujednačavanje sudske prakse izražen u pravnom shvatanju usvojenom 30.01.2014. godine).

Kod navedenog i kako tužitelji žalbom nisu doveli u pitanje odluku o naknadi troškova parničnog postupka, valjalo je odlučiti kao u izreci, a na osnovu odredbe člana 335 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Iljo Klaić